

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, dne 31. oktobra 1929.

Telefon št. 2552.

STEV. 127.

Za omejitev števila obrtnih vajencev.

Zaposlovanje prekomernega števila vajencev, ki je imelo za posledico slabo vzgojo obrtnega naraščaja, je dalo že predlanskim naši Zbornici za TOI povod, da je predlagala obema velikima županoma, naj se ustanovi določeno razmerje med številom vajencev in pomočnikov. V splošnem se je določilo to razmerje tako, da sme imeti obrtnik samo enega vajenca in šele na vsaka dva pomočnika po enega vajenca več.

Po deželi pa so osobito v nekaterih strokah, n. pr. v kovaški, kljub temu pogosti primeri, da mojster svojega vajenca uporablja preveč za razna poljska in druga dela. Ko je učna doba končana in postane tak vajenec pomočnik, pa ga mojster odslovi in si vzame drugega vajenca, ki ga zopet

slabo uči in uporablja za razna dela, ki ne spadajo v obrt. S tako zlorabo vajencev se na eni strani škoduje obrtu, ker se vzgaja slab in neporaben obrtni naraščaj, na drugi strani pa se dela velika krivica vajencem, ki se jih uporablja, dokler so brezplačna moč, za najrazličnejša dela, ko pa bi imeli biti za delo plačani, se jih meče na cesto in s tem povečuje že itak brezštevilni kader brezposelnih.

Da se temu zlu odpomore, je zbornica na svoji zadnji plenarni seji na predlog obrtnega odseka sklenila, naj se pri pristojni obrtni oblasti posreduje, da se bo de takim mojstrom, ki vajence slabo vzgajajo ter jih po prestopu dobi odslovijo, mesto da bi jih zaposlili vsaj nekaj časa kot pomočnike, prepove vzgojo vajencev.

Problem naše agrarne produkcije.

Agrarna kriza postaja vedno večja in povsod se išče izhoda iz zagate. Reforma poljedelske produkcije je mnogo težavnejša nego ona industrije. Predvsem moramo upoštevati tu dva momenta, ki tvorita oviro. Pomanjkanje denarja in konservativnost našega človeka, posebno poljedelca. Rešitev tega vprašanja ne tvori težave samo pri nas, ampak tudi drugod po drugih državah so naleteli na psihološke in gospodarske zapreke. Iz Amerike je prišla misel poenostaviti agrarno produkcijo. Posebno za časa vojne je Amerika uvidela potrebo standardizacije in racionalizacije kmetijstva.

Pod standardizacijo produkcije razumemo pridelavo blaga ene golove vrste, ki je po svoji naravi enotna, ima iste lastnosti, katere smejo kolebati le v gotovih mejah, to se pravi, da je njih struktura vedno enaka. Baš v tem liči vsa umetnost racionalnega obračunavanja v poljedelstvu »vedno enako blago in vedno iste vrste«. Pri nas tega nimamo in nismo še pričeli z resnim delom v tej smeri. Kljub temu, da so nam dani vsi pogoji uspeha. Pogled na naše sadjarstvo, ki je jako plodonosna panoga poljedelstva, nam jasno priča o tem. Mi imamo nebroj sadnih vrst in med temi mnogo žlahtnega blaga, sposobnega za vsaki trg in vsako mizo. Žalibog nimamo pa tega v taki množini, da bi lahko pravo mero postavili na trg. Imamo mnogo, a vsega po malo. Kar pa je le po kot lepote, a ni v nobenem oziru dobičkonosno, kakor bi moralo biti. Glavna naloga naših strokovnjakov je ta, da se naše sadjarstvo čim preje usmeri na standardizacijo in to racionalno vodi do zaželenega cilja.

Potreba je predvsem dognati, katere vrsta sadja pri nas najbolj in najplodonosneje uspevajo. Kje so najboljše lege za golove vrste. Pri vsem tem pa je natančno proučiti, kaj zahteva trg, proučiti njega okus in želje. Zahteve trga naj nam bodo merodajne pri usmeritvi naše produkcije.

To ne velja samo za sadje v splošnem, ampak velja za vse panoge kmetijstva. Potrebno je opustiti vse, kar ne odgovarja in ni rentabilno. Usmeriti je potrebo vse na industrializacijo. Naši kmetijski, živinorejski in sadjarski strokovnjaki morajo iz starega načina propagande in učenja. Ne zadostuje, da kmet ve kolika je potreba tega in onega umetnega igroja, da zamore drevo uspevati, potreba je tudi dokazati pomen gojenja par najboljših vrst, mesto najrazličnejša. A te vrste izkoriščati do skrajno možnih mej in to brez škode za panogo. Nadalje je potreba, da kmet tudi ve, zakaj mora baš to producirati, kar

zahteva trg. Ker danes se produkcija mora ravnati po trgu in ne obratno.

Avstrija izda v le namene ogromne vsote denarja, nastavljajo se preizkuševališča, vzorni nasadi, vzorna posestva, proučuje trg in njega možnosti, propagira poljedelstvo z ceninimi krediti. Pa tudi druge države pospešujejo industrializacijo, posebno Italija zaznamuje precejšnje uspehe.

V Nemčiji na tem polju prednjači provinca holsteinska in meklenburška. Tu so dosegli že leta 1925 zaščitne znamke na maslu, žitu in jajcih. Uspehi so tu danes neverjetni. Glede standardizacije v produkciji masla naj omenim samo, da leta 1925 in sicer 8. aprila, ko je poljedelska zbornica postavila na prodaj prvo maslo »Standard«, je imelo pravico izdelovati to maslo le 30 kmetij oziroma mlekarov. Ker vsa svojstva produktov so odgovarjala zahtevam »znamke«. Leta 1926 in to do 1. oktobra je število mlekarov s to pravico poskočilo na 172. Danes skoro ni večjega posestva, ki bi se ne trudilo doseči 15 točk, predpisanih za doseg »standarda« in s tem pravice do izdelovanja oziroma prodajanja svojih izdelkov pod zaščitno znamko. Produkcija se je dvignila kvalitativno in kvantitativno. Ni izostalo plačilo mekarom in to v obliki boljših dohodkov. Na hamburških licitacijah masla je bila spoznana kakovost teh izdelkov kot najboljša tako, da so cene bile vedno za 7 do 8 mark in še več nad navadnim prima-maslom. A ne samo to, doseglo je to blago, da je kopenhavska borza notirala holsteinsko blago vedno za nekaj točk nad drugim. Kakšno zanimanje je ta pojav vzbudil med kmetovalci, nam jasno priča dejstvo, da je samo v dobi enega leta, od 1. aprila 1925 pa do 1. aprila 1926, bilo predloženo komisiji v preizkus za podelitev pravice do zaščite 980 vzorcev in to od mlekarov in posameznih kmetovalcev.

Naravno, da je bilo ogromno delo in da ni povsod uspelo kakor bi bilo želeli. Mnogo poljedelcev si ni bilo na jasnem v tem vprašanju. A vztrajna, usiljena in pisana propaganda, podprta z dokazi na vzornih posestvih, demonstracije uspeha na trgu so vendar prepričale tudi najbolj konservativnega poljedelca, da je stvar vendar koristna in plodonosna.

Mi pa ne smemo čakati pomoči in miha od zgoraj, potrebno je, da sami začnemo uveljavljati načela racionalnega obračunavanja. V to je predvsem potrebno sodelovanje naših strokovnih moči, ki pridejo tu v poštev. Sedaj je čas začeti delo in ga izvajati. Zima je tu in dovolj časa, da se prouči možnosti. Kmet ima sedaj dovolj časa, da razmišlja stvar, ki

Carinjenje blaga na carinarnici na Jesenicah.

Zveza trgovskih gremijev za dravsko banovino v Ljubljani je svoječasno na prošnjo podobora gremija trgovcev v Škofji Loki intervenirala pri ministrstvu financ, odeljenju carin v Beogradu, da bi blago, ki prihaja preko Jesenic na trgovce v krajih med Jesenicami in Ljubljano, carinila carinarnica na Jesenicah in ne, kakor doslej, carinarnica v Ljubljani. Carinjenje blaga v Ljubljani je povzročilo trgovcem v teh krajih višje prevozne stroške, ker je moralo blago najprej na carinarnico v Ljubljano in potem zopet po isti progi nazaj na namembno postajo.

Ministrstvo financ je prošnji ugodilo in izdalo pod C br. 27.251 z dne 22. julija t. l. rešitev, da more carinarnica na Jesenicah, poleg z razpisom C br. 9448/23 določenega ji delokroga, cariniti v bodoče tudi blago, katero imajo pravico cariniti glavne carinarnice I. reda, in sicer le za trgovce in industrijska podjetja v krajih, ki leže med Jesenicami in Ljubljano.

CARINE NA ETER IN KROMOVE SPOJINE.

»Službene Novine« prinašajo razglas o znižanju minimalne stopnje uvozne carine na etre vseh vrst in na kromove spojine, ki se uvažajo za industrijsko potrebo.

I. Minimalna stopnja carine na etre vseh vrst iz št. 253 uvoznih tarif po predlogu zakona o splošnih carinskih tarifih se zmanjšuje od 800 Din v zlatu za 100 kg na 20 Din v zlatu za 100 kg, če se isti uvažajo za industrijske potrebe in po pogojih, ki jih predpisuje ministrstvo za finance.

II. Znižana stopnja iz točke 1 tega razglasa se bo uporabljala, ko se etri vseh vrst iz št. 253 uvoznih tarif po predlogu zakona o splošnih carinskih tarifih začnejo predelavati v državi.

III. Kromove spojine iz št. 22 uvoznih tarif po predlogu zakona o splošni carinskih tarifih, kadar jih uvažajo industrijski, so svobodne carin, dokler se ne začnejo izdelovati v državi pod pogoji, ki jih predpisuje ministrstvo za finance.

IV. Kromove spojine iz št. 235 uvoznih tarif, po predlogu zakona o splošnih carinskih tarifih, ki jih uvažajo industrijski, so svobodne carine, dokler se ne začnejo izdelovati v državi pod pogoji, ki jih predpisuje ministrstvo za finance. Dalje se ukine plačanje uvozne carine za jeklene posode, ki jih uvažajo osebe ali podjetja, katere se bavijo z izdelavo plinov.

Zbornični predsednik g. Ivan Jelačin ml. je včeraj odpotoval v Beograd, kjer mora tekom celega meseca novembra vršiti dnevno službo pri Narodni banki. V vseh zborničnih poslih ga bo v času njegove odsotnosti zastopal poslovodni podpredsednik zbornice g. Ivan Ogrin.

je le njemu samemu v korist. Moramo se dobro zavedati, da racionalizacija ne znači samo zboljšati položaj našega kmeta, ampak je tudi učinkovita zavora izseljevanja naših najboljših moči. Le resno početo delo z pravim smolrom zamore rešiti agrarno krizo.

V racionalizaciji ni zapopadana samo zemlja in ljubezen do nje, ampak je zapopadana tudi moralna osnova našega kmeta. Delo je nujno, ker kriza je huda. G. Gomišček.

Ivan Mohorič:

V Franciji.

(Nadaljevanje.)

Kmalu za francosko mejo začena zopet težka železarska industrija. Na Luksemburškem smo že srečavali velike transporte železne rude, ki jo pošiljajo v belgijske železarne. Središče lotarinske metalurgije je Thionville, ki leži ca 40 km od luksemburške meje. Bili smo le dobrih petdeset kilometrov oddaljeni od Posaarja. Mesto Thionville ima svoje ime od latinskega Theodonis villa. Bilo je nekdanj utrjeno in štirikrat oblegano. Tudi med vojno je mnogo prestalo, za kar je bilo odlikovano leta 1920 z velikim križem častne legije.

Skozi Maizières, v katerega okolici je tudi mnogo železaren, smo se vedno bolj bližali nekdanjim bojiščem iz leta 1870. Na jugu, kjer se dolina Mozle zožuje, leži važno prometno križišče šestih glavnih prog, starodavno škofovsko mesto Metz. Metz je po Westfalskem miru pripadel leta 1648 Franciji, v nemško - francoski vojni leta 1870 ga je odtrgala Nemčija Franciji in šele Versajska pogodba ga je vrnila zopet Francozom. Metz šteje s predmestji toliko prebivalcev kot Ljubljana. Leži na ustju izliva Seille v Mozelo. Nemci so naredili iz njega najmočnejšo trdnjavo, ki je imela biti protiutež dobrih 50 km oddaljenemu Verdunu. Na poljih zapadno od Metza je padlo 16. avgusta 1870 en sam dan v besnih borbah 16.000 Francozov in isto toliko Nemcev. Toda nič niso pomagale vse francoske žrtve. 27. oktobra je moral kapitulirati Metz pred Nemci s 173.000 možmi in 260.000 puškami. Kraji Gravelotte in Saint Privat imajo še danes muzej in spominsko halo na te divje boje in njih žrtve. Ni čuda, če se je tu rodil veliki pesnik svetobola Paul Verlaine.

Mesto je polno zgodovinskih spomenikov in nosi sledove nekdanje trdnjave. Moderni del se razvija v lepo kolonijo vil z vrtovi in parki. Na malem otoku sredi Mozle se nahaja gledališče, cela periferija pa je polna kasarn in arzenalov.

Naprej smo vozili po dolini Mozele preko znanih železaren v Pont-à-Mousson, ki je bil med vojno tolikokrat bombardiran, nadalje skozi Marbach in Pompey, ki imata oba plavzarne ter smo po poldrugourni vožnji prispeli v Nancy. Cesta, po kateri smo tu vozili, je tvorila začetkom svetovne vojne v avgustu in septembru fronto. Posebno strastne borbe so bile za masiv Bois-le-Prêtre. Nobeni od mnogobrojnih vasic na celi črti ni prizanesla vojna. Vse gozdove je opustošilo bombardiranje. Tu so še danes sledovi vojne jasno vidni.

Nancy je bil ves prazničen, razigran in slavnosten. On je že sam po sebi majesteten s svojimi živimi pričami slave XVIII. stoletja kot prestolnica Lotarinske. Toda ta večer je bil ves v sijaju tisočerihih barvastih žarnic bogate iluminacije. Bil je narodni praznik, ki ga obhajajo s pijeteto in samozavestjo in obenem zaključek velesojma. Nancy je prestal med svetovno vojno 101 bombardiranje. 83 krat so ga napadle aeroplanske eskadrile in vrgle nanj 990 bomb, dvakrat ga je obiskal Zeppelin in mu posvetil 33 bomb. Razen tega ga je obstreljevala še artilerija z dalekosežnimi topovi. S pravico bi lahko imenoval dolino Mozele dolino solz in trpljenja. Toda Francozi niso pozabili žrtev svojih rojakov v svetovni vojni. Povsod se dvi-

gajo krasni spomeniki, polni pijetete in vidni znak mladi generaciji, da preži za mejo neukročen in mogočen stari sovražnik. Spominjam se na Nancy, ko sem prvič poštoval pred dvajsetimi leti tod skozi v Pariz. Pripravljaj je tedaj ravno industrijsko razstavo, ki je nudila revijo mogoče lorenške metalurgije. Od tedaj do danes se je mesto zelo razširilo, nastala so nova moderna industrijska predmestja in v trgovskem delu velike modne hiše. Nancy je od nekdaj priljubljeno univerzitetno mesto jugoslovanskim študentom. Tudi sedaj je cela kolonija Srbov in Bolgarov tam.

Nancy, mesto zlatih vrat, kakor ga nancyska tujska zveza sama imenuje, se ima za svoje krasne zgradbe največ zahvaliti Stanislawu Leszcinske-mu, odstavljenemu poljskemu kralju. Njegov spomenik stoji na najkrasnejšem trgu pred mestno hišo, prefekturo in gledališčem nasproti slavaloku. On je zbral v Nancyu na svojem dvoru najslavnejše umetnike svojega časa in zgradil palače, ki dajejo mestu po svoji monumentalnosti edinstven pomen.

Nancy je veliko univerzitetno mesto, ima visoko rudarsko, gozdarsko in vodostavno ter elektrotehnično fakulteto, visoko trgovsko in industrijsko šolo. On je središče kulturnega trgovskega in umetniškega življenja celega vzhoda Francije in do svetovne vojne je bil tudi žarišče iridente za osvoboditev Alzacije izpod nemškega jarma. Ima štiri muzeje in celo desetino drugih znamenitosti. Ta dan je bilo mesto še posebno prenapolnjeno, tako, da smo komaj dobili streho in le za drag denar.

Dolga tura 420 km nas je bila sicer precej utrudila, vendar smo šli takoj v mesto, da vidimo vsaj konec tridnevni praznik, ki so se vršile tiste dni. Na vseh trgih so igrali godbe in znameniti park Pepinière je žarel v milijonih električnih svetilk. Bajen je bil pogled z terase na nedogledno promenado 23 ha obsegajočega parka, kjer so ta dan prirejali največje narodne manifestacije. Kljub utrujenosti se kar nismo mogli podati k počitku. En vtis je prekašal drugi v sijaju in grandioznosti. Pozno v noč je trajalo rajanje, veselje nad osloboditvijo in združenjem Alzasko in Lorene, katere izgubo so Francozi od l. 1870 tako bitko oplakovali.

Drugi dan je bil za nas poln nepri-lik in smole. Najprej nismo mogli nikjer menjati denarja, ker so vse banke in menjalnice praznovala, dasi je bil navaden delavnik. Potem pa smo imeli sredi pota, skoro sto kilometrov za mestom defekt v magnetu. Že sem mislil, da bomo raditega zgubili celi dan predno si pribavimo iz oddaljene Epinala nadomestek, ko je pripeljal na kolesu nam nasproti ljubezniv Francoz, slučajno lastnik velike garaže v Nancyju, ki je imel v bližini na svojem posestvu razne nadomestne dele, med njimi tudi prekinjevalca za magnet in nam tako pomagal iz zadrege, da smo mogli nadaljevati pot skozi gorate predele Vogezov.

Od Nancyja smo v direktni smeri proti jugu pasirali Malgrange, Richardménil in dospeli v Châmes, prijeten industrijski kraj na levem bregu Mozele. Od tod smo vozili naprej po senčnem drevoredu ob vzhodnem kanalu, ki se od časa do časa križa s cesto, v Vincey, Nomexy in Thaon des Vosges v Epinal. Epinal je velik pri-lično kot naš Maribor in ima izredno mnogo tekstilne industrije. Prvotno njegovo latinsko ime je bilo Spinalium in se je razvil okrog podružne cerkve, ki jo je l. 980 ustanovil metzški škof. Danes je glavno mesto vogeškega departementa, po svoji centralni legi kakor tudi po svoji gospodarski aktivnosti. Na cestah ni skoro nič tovrnega prometa, ker gre vse množinsko blago po kanalih v velikih tovarnih čolnih, ki jih vlečejo konji.

Iz Epinala smo se usmerili preko Arches na Remiremont, prijetno starinsko mestce in važno prometno križišče. Po obedu smo nadaljevali pot na Thillot, nato na sedlo Bussang, visoko okrog 600 metrov. Tu smo zapustili dolino Mozele in prišli v gosto naseljeno dolino Thureterskozi Thann

Kam gravitira v gospodarskem oziru Bela Krajina?

V zadnji številki našega lista smo pridobili pod gornjim naslovom izpod peresa g. Evgena Lovšina zanimiv članek, v katerem podaja pisec točno sliko o gospodarskih razmerah v Beli Krajini in o tamkajšnjem gospodarskem življenju, ki gravitira v ogromni meri na Dravsko banovino. O tem nam najboljšo dokazujejo številke, ki jih vsebuje naslednja tabela:

Izvoz v smeri Ljubljana in Karlovac.
Leto 1927

	Proti Ljubljani		Proti Karlovcu		Skupaj vagonov
	ostali kraji	Rakek-Italija	ostali kraji	Sušak-pre-komorske dežele	
Semič	140	250	30	240	660
Črnomelj	300	1520	320	570	2.770
Gradac	240	410	420	110	1.180
Metlika	660	90	30	440	1.220
Skupaj	1.400	2.270	800	1.360	5.830

Leto 1928

Semič	130	200	30	200	560
Črnomelj	530	780	400	930	2.640
Gradac	220	280	10	150	660
Metlika	240	40	80	40	830
Skupaj	1.110	1.300	520	1.760	4.690

Po gornji tabeli je znašal torej leta 1927 izvoz štirih belokrajinskih železniških postaj 5830 vagonov, od katerih se je odpravilo proti Ljubljani 3670, proti Karlovcu pa 2160, od teh 1360 via Sušak v prekomorske de-

dospeli v Molhouse. Vsi kraji, ki jih navajam in tudi drugi ob poti so industrijsko zelo živahno razviti; imajo po večini tekstilno industrijo. Sam Mülhausen ima kakih trideset tekstilnih tovarov. Zdi se, da je štedljivo, pridno gorsko prebivalstvo v Vogezih za tako industrijo mnogo bolj pripravno in uporabno kot prebivalci plodnih nižin.

Mülhausen leži ob vzhodnih obronkih Vogezov, kjer se odpira široka, ravna renška dolina. Je izredno močno industrijsko in bančno središče, ki posreduje trgovino s Švico, Nemčijo in Porenjem. Steje nad 110 tisoč prebivalcev, ima močno borzo, tehnološki muzej in muzej za industrijsko risanje z bogato zbirko vzorcev. Največje zasluge za industrijski napredek kraja ima Société industrielle de Mülhouse, ki je bila osnovana l. 1826 in ki je razširila pozneje svojo aktivnost tudi na inozemstvo. Skozi Mülhausen vodi renškoronski kanal, ki spaja dva najvažnejša veletoka. Še dobrih 34 km nas je ločilo od švicarske meje. Pri St. Louisu, ki je pravzaprav že predmestje Basela smo zapustili francoska tla.

Zopet smo zamenjali denar, žolte medeninske francoske franke za srebrne švicarske. In vendar se nam je bil francoski denar tako prikupil. Že radi tega, ker so ga izdale TOI zbornice in nosi napis »Chambres de Commerce de France (TOI zbornice) — bon pour 1 franc na eni in Commerce — industrie (trgovina — industrija) 1925 na drugi strani. Čisto svojevrsten dokument je te vrste denar, — velika zasluga TOI zbornice, da so stabilizirale valuto.

Sploh igrajo TOI zbornice v Franciji drugačno vlogo kot pri nas. Tam se jih ni omejevalo le na ozek delokrog zgolj posvetovalnih korporacij, marveč se jim je dalo zakonito možnost, da svojo gospodarsko inicijativo in program tudi v praksi izvedejo. Na francoskem najdete danes zbornice, ki imajo v svoji upravi javna skladišča, pristaniščne naprave, šole in druge zavode, ki jim donosajo dohodke, da so lahko precej neodvisni od določil. Take zbornice imajo seveda za gospodarstvo čisto drug pomen, kot pa naše zbornice, ki so pri sedanjem stanju zakonodaje primorane, da vršijo izključno posvetovalno službo, pisanje aktov, sestavljanje resolucij in predlogov na oblasti naj izvršijo potrebna javna dela, namesto da bi bile same v stanju uresničiti in izvesti svoj gospodarski program.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

žele. Leta 1928 se je izvozilo samo 4750 vagonov, torej 1100 vagonov manj kot leta 1927 in sicer proti Ljubljani 2450 (od teh 1300 proti Italiji via Rakek) in proti Karlovcu 2300 (od teh preko morja via Sušak 1750).

Naravno, da so ob takem položaju pomisljive želje naših Belokranjcev, da bi, če že ni mogoče drugače, pripadala Metlika in bližnja okolica savski banovini (v članku po tiskovni pomoti navedeno dravski), sicer pa naj bi se pustil ves ostali črnomeljski srez pri dravski banovini.

Avstrijsko konjunktorno poročilo.

Po zadnjem poročilu Avstrijskega zavoda za konjunktorno raziskovanje so se izvršile v zadnjih štirih tednih važne spremembe v vsem gospodarskem položaju. Najprvo je nastopila že dolgo pričakovana poostreitev depresijskih tendenc, dalje so se izglede za nadaljno bodočnost že precej razjasnili. V Avstriji je nastopila zadnja poostreitev kreditnega položaja ne samo hkrati s prvimi jasnimi znaki kupčijskega nazadovanja, temveč predvsem tudi obenem s fuzijo Bodenkredit-Kreditanstalt, koje neposredne posledice se zaenkrat še ne dajo pregledati, čeprav vzbujajo razčistitev kreditnega položaja, nastopivša z usahnenjem studenca razstoče vznemirjenosti, upanje na boljši razvoj denarnega položaja.

Poročilo obravnava nato izčrpno položaj denarnega trga in položaj Narodne banke; pri tem se poudarja, da so se odtegnitve deviz, ki so v septembru močnejše nastopile, držale v prvi polovici oktobra v pričakovani sezij-ski izmeri in da celo niso dosegle lanskega istodobnega zneska. Tudi gibanje šilingovega tečaja ne govori o kakšni omembe vredni spremembi v ocenjevanju šilinga na svetovnih trgih. Borzni indeksi, ki se morajo vsled izločitve bodenkreditnih delnic na novo preračunati, nam pravijo, da so kazali delniški tečaji v prvi polovici oktobra stabilnost, ki jo je spričo zadnjih dogodkov treba poudariti. Nasprotno so bili pa blagovni trgi precej slabši, in so se v splošni kupčiji prvič vidno poznali znaki nazadovanja. Dolež so bili neugodni znaki izenačeni s tem, da so bile posamezne industrije, zlasti kovinska, precej ugodno zaposlene in da je zlasti brezposelnost trajno močno padala. A od začetka septembra dalje se kaže zopet prekoszijsko in vidno rastoče naraščanje brezposelnih, ki je dvignilo indekssne številke od 1044 na koncu avgusta zopet na 110 za sredo oktobra.

Od industrijskih števil je treba omeniti v prvi vrsti padanje naročil v železni industriji, ki traja sedaj že dva meseca in s kratkim presledkom celo že od začetka leta in ki je doseglo sedaj prvič nižjo točko kot v kateremkoli zadnjih 16 mesecev. Padle so tudi produkcijske številke iz posameznih panog železne industrije, čeprav ne posebno močno. V ostalih industrijah, med katerimi je obširno obravnavana zlasti tekstilna industrija, se ne porabijo nobene bistvene spremembe. Razmeroma dobro se je razvijal železniški blagovni promet.

Zaključno se na koncu poročila še enkrat poudarja, da so se izvršile v zadnjih štirih tednih take spremembe, da dajejo upanje na zboljšanje. Za čas olajšanja se ne more napraviti nobena prognoza; vsak poskus cenitve bližnjega razvoja bi moral biti tako vsestransko zaklavljen, da bi zgu-bil vsako praktično vrednost. Izrečno je treba poudariti, da so s pogojem gladkega in nemotenega političnega in finančnega razvoja dani vsi pogoji za omogočenje novega dviga v nekatere mesece.

Cenjene čitatelje opozarjamo na našnji oglas tvrdke Ivan Šimenc.

Zlate zaloge sveta.

»Wirtschaft und Statistik« poroča, da so se v prvi letošnji polovici za denarne namene uporabljene zlate zaloge sveta zopet pomnožile, in sicer za 553 milijonov mark na 48.420 milijonov. Ta prirastek je samo polovico tako velik kot je bil prirastek v prejšnjem polletju. Ostali znesek novo dobljenega zlata (ca. 300 milijonov mark), ki ni prišel v območje denarne uporabe, je mogel komaj kriti industrijsko svetovno porabo ter zakladno porabo orientalskih držav. Zanimive so spremembe, ki so se izvršile v zlatih zakladih raznih dežel; za najvažnejše dežele so številke sledeče (v milijonih mark):

Dežela	Konec l. 1928	30. jun. 1929
Nemčija	2.795.2	1.977.3
Anglija	3.148.1	3.272.7
Francija	5.260.2	6.024.8
U. S. A.	17.383.9	18.153.8

Zelo so narasle v prvi vrsti zlate zaloge Francije in Zedinjenih držav; pri tem je treba še opomniti, da se je dotok zlata v ti dve deželi od 30. junija dalje še nadaljeval. Zelo veliko zlata je zgubila Nemčija. Anglija je v prvi letošnji polovici svoje zlate zaloge sicer močno pomnožila, a je od 30. junija dalje veliko zlata zopet eksportirala. Skupno stanje zlatih zalog v Evropi in U. S. A. se v medsebojnem razmerju v prvi letošnji polovici ni posebno spremenilo; evropske zaloge so narasle od 19.100 milijonov mark na 19.200, ameriške od 17.380 na 18.150 milijonov.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje nanašja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uradije referent Zbornice v torek, dne 5. novembra t. l. od 8. do 12. ure predpoldne v posvetovalnici gremija trgovcev Celje, Razlagova ulica št. 8, priliče na levo. Sranke, ki žele kako pojasniti ali sved v zadevah, katere zastopa zbornica, se uljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zgleda.

KOLINSKA TOVARNA
V LJUBLJANI izdeluje že
pred vojno dobro znano
pristno „VYDROVO“
rženo kavo!

SVETOVNA PRODUKCIJA UMETNE SVILE.

Ameriški strokovni list Textile World ceni svetovno produkcijo umetne svile v tekočem letu na 397 milijonov angl. funtov a 453.59 gramov proti 347.4 milijonom funtov v letu 1928. Ameriško produkcijo ceni list na 131 milijonov funtov proti 98 lanskim milijonom. Čeprav je ameriška produkcija letos za 33 milijonov večja kot lanska, ceni »Textile Word« ameriško uvozno trgovino na podlagi importnih števil v prvih letošnjih osmih mesecih na več kot na 17 milijonov funov, tako da bi znašala vsa letošnja poraba umetne svile v U. S. A. 148 milijonov funtov, to je triinpolkrat toliko kot v letu 1924. Za glavne evropske dežele navaja omenjeni list sledeče verjetne produkcijske številke za leto 1929: Italija 50 milijonov funtov, Anglija 48.5, Nemčija 44, Francija 38 milijonov funtov.

Po svetu

Jugoslovanska vlada je sklenila z ameriško družbo American Smelling and Refining Co pogodbo za 60 let glede izkoriščanja rudnikov pri Srebrnici v Bosni. Država je udeležena s 4% na brulodonesku. Če bi v bodočih petih letih zaključek ne bil zadovoljiv, sme družba pogodbo preklicati.

Les v Italijo je izvozila Jugoslavija v preteklem letu 758.000 ton. Ker je znašal ves italijanski import 1.545.000 ton, pomeni naš izvoz polovico italijanskega importa. Prva za Jugoslavijo, a v velikem presledku, je bila Avstrija s ca. 124.000 tonami.

Nove trgovske pogodbe bo sklenila Rumunija z Jugoslavijo, Francijo, Anglijo, Italijo in še s par drugimi evropskimi državami.

Sledeče nove telefonske zveze so na novo vpeljane: Ljubljana—Prostejov, Subotica—Brno, Bled—Badgastein in še par drugih.

Mesto Šabac si gradi ob Savi velike pristaniške naprave.

Ford v Splitu je menda že končoveljavno določeno. Fordova družba se ni mogla sporazumeti z merodajnimi italijanskimi činitelji in je sklenila, da bo vsa svoja skladišča in vse naprave premestila iz Trsta v Split.

Z vprašanjem izvoza žita iz obdonavskih držav, oziroma z vprašanjem donavskega kartela, se bo na novo pričela pečati Jugoslavija. Predlog je izšel iz ogrske strani.

Čačak v Srbiji bo dobil papirnico; dograjevala bo v maju 1930.

Jugoslovanske slive v Švediji se dajo sedaj dobro placirati, švedska vlada je namreč uvozno carino odpravila. Isto velja za jabolka in hruške. Pojasnila dajejo naše trgovske zbornice.

Razstava sadja in sočivja v Beogradu se bo vršila od 12. do 17. novembra. Razstavili bodo tudi stroje in preparate za pokončevanje škodljivcev in za borbo proti rastlinskim boleznim.

Poljsko emigrantsko banko bodo ustanovili Poljaki v Parizu; imela bo podružnice v vseh večjih mestih Evrope. Namen banke, koje temeljna glaynica bo znašala 2½ milijona zlatov, je ta, da se omogoči poljskim emigrantom v inozemstvu placiranje njih prihrankov.

Znižanje obrestne mere naznanja angleški trgovski minister Graham.

Eksportno financiranje za angleško industrijo v znesku 1 milijona funtov je prevzel veliki londonski zavarovalni urad. Vlada hoče industrijo na vse mogoče načine podpirati.

Dohodki zveznih železnic v Avstriji se v zadnjih mesecih trajno dobro razvijajo.

Nazadovanje na mednarodnem kovinskem trgu se nadaljuje; zlasti občuten je padec pri cinku in cinu ter je dosegel pri zadnjem najnižjo točko od leta 1923 dalje. Govori se o zlomu angleškega cinnovega sindikata.

Nacionalno avtomobilno industrijo hoče z vsemi sredstvi in z vso energijo ustvariti tudi španska vlada. Dalje bemo, da bodo ustanovili avtomobilno družbo z glavnico 80 milijonov peset, za katero stoji bančni konsorcij in ki bo delala skupaj z italijansko družbo Fiat in s francosko družbo Renault. Sedež družbe naj bo Barcelona.

Kave preko Santos od 1. julija 1928 do 30. junija 1929 je bilo eksportirane 8.800.000 vreč napram natančno 10 milijonom v prejšnjem letu.

Za 6 milijonov pengö davčnih odpisov se je izvršilo na Ogrskem. Pred letom 1926 zapadli davki so bili sploh vsi črtani.

Dve berlinski zasebni banki sta poslali insolventni; to sta banka Dienstheim in Moebius ter banka Lehnheim.

Nova inozemska emisijska posojila v U. S. A. v tretjem letošnjem četrtletju izkazujejo 82 milijonov dolarjev, kar je najnižja številka v zadnjih šestih letih za to četrtletje. Znesek prvih devetih mesecev znaša 568.500.000 dolarjev in je to najnižji znesek v zadnjih petih letih.

Balassa in Reinhardt, velika budimpeška strojna in motornokolesna trgovina, je prišla v plačilne težkoče; pasiva znašajo poldrug milijon pengö.

Pritožbe proti upravam bolniškega zavarovanja v Avstriji.

Proti upravam bolniškega zavarovanja se pojavljajo tudi v drugih državah osire pritožbe. Zanimivo je, kaj piše o bolniškem zavarovanju, ki je v Avstriji jako razvito, znani avstrijski gospodarski list »Die Börse«. Uvodoma navaja, da so pritožbe splošne. Zavarovanci se pritožujejo proti vedno večjem skopuštvu zavodov. Vedno pogostejše se odrekajo povračila in dajatve, katere so se pred kratkim brez ugovora priznavale. Delodajalci zopet se pritožujejo proti šikanam pri izterjavanju prispevkov, ki se smatrajo ravno sedaj v časih gospodarske krize za previsoke. Poslovne skrbi dražijo ljudi. Ni torej čudno, da se podjetniki pritožujejo proti opominom za plačilo in proti upravnim izdalkom, ki se ob tej priliki zaračunavajo, čeprav se zamudi plačilo le za kratek čas. Nič manj nego 10 šilingov je treba plačati za priporočeno poslan opomin. Upravičeno se primerjajo ti stroški z bistveno nižjimi stroški, katere zahtevajo odvelniki za pismeno intervencijo. Formalno sicer zavod pravilno postopa, kajti, kar zahteva, je v zakonu utemeljeno in da zahteva plačila pravočasno, se mu tudi ne more zameriti. Toda razmere so se bistveno poslabšale na obeh straneh. Zavodi so si postavili ob času, ko je bil denar še cenen in se je v bodočnost gledalo z očali inflacije, izredno drag aparat, ki sedaj absorbira velik del prispevkov. Podjetniki imajo zopet slabe kupčije in plačujejo prispevke jako težko. Tako imajo zavodi sedaj polne roke dela z izterjavanjem prispevkov in ne morejo ubogemu zavarovancu posvečati nikakega časa, ker mora tudi v najnavadnejših primerih čakati najmanj pol dne v zavodu, da kaj opravi. Zalibog zvezni kancler Schober ni predvidel tudi reforme teh zavodov. Temeljiša redukcija uradniškega osebja pri teh zavodih bi bila gotovo važnejša in izdatnejša nego znižanje mandatov v zakonodajnih korporacijah. Priobčujemo te pritožbe v vednost gospodarskim krogom, da vidijo, da v pritožbah proti izvajanju socialnega zavarovanja nismo edini, temveč da so pritožbe tudi v drugih državah z razvito socialno zakonodajo, proti upravam zavarovalnih zavodov najmanj tako tehtne kakor pri nas.

FRANCOSKI ŽITNI PRIDELEK.

Letošnji francoski pridelek žita označajo kot rekorden. S pšenico je bilo obdelanih 5.160.000 ha proti 5.243.000 ha v letu 1928 in 6.328.000 ha v letu 1913. A leta 1913 je nesel 1 ha samo 13,28 stovlov pšenice proti 14,60 v letu 1928 in 16,87 v letu 1929; letos so pridelali nad 87 milijonov stovlov pšenice. Domača potreba bo skoraj popolnoma krita, kar lani ni bila. Časopisje opozarja na ugodne posledice letošnjega pridelka za francosko trgovsko bilanco, ki je trpela zlasti v letu 1928/29 vsled uvoza žita. Ugodno poročilo o pridelku je imelo za posledico padanje cen, kar je napravilo v poljedelskih krogih precej strahu. Pravijo, da sedanje cene ravno krijejo lasne stroške.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznoverstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Vsled oživiljenja devizne kupčije na Ljubljanski borzi, je v minolem tednu dosežena višina deviznega prometa (26.776 milj. Din) izpolnila naše pričakovanje, ki smo ga izrazili v poslednjem tedenskem poročilu. Promet predzadnjega tedna, v iznosu 16.683 milj. Din, je namreč prekoračen za nad deset milijonov, tako da znaša totalni dosednji devizni promet v tekočem mesecu nad 73 milijonov dinarjev in se je s tem precej približal višini lanskoletnega prometa v tem času.

Na posameznih borznih seslankah je bil v pretečenem tednu dosežen promet: 21. oktobra 6.326 milj. Din (največji zaključki v devizah London in Berlin), v torek 22. t. m. 4.790 milj. Din (London — Italija), v sredo 23. t. m. 6.827 milj. dinarjev, t. j. najvišje doseženi dnevni promet (London — Praha), dne 24. t. m. 4.725 milj. Din (New York — London) in končno izkazuje petek (25. t. m.) najmanjši dnevni promet v višini 4.107 milj. dinarjev, pri čemer tvorijo gros zaključkov devize Praga ter London.

Vkljub prepričanju, da bo pri tako znatno poraslem prometu angažirana zlasti Narodna banka, je bila slednje omnjena intervencija nekoliko večja edinele v devizi Praga, katere je dala za 1.703 milj. Din, dočim je posredovala pri ostalih devizah v normalnih višinah in sicer v Dunaju za 0.916 milj. Din, v Curihu za 0.691 milj. Din in v Berlinu za 0.258 milj. Din. Poleg tega je dala Narodna banka še po nekaj manjših zaključkov v devizah New York (za 0.169 milj. Din), Italija in Pariz, vsega skupaj tedaj za približno 3.795 milj. Din.

Zelo znatni pa so bili zaključki v privatnem blagu, katerega je bilo zaključenega za približno 23 milijonov dinarjev, od čegar odpade na devizo London 9.655 milj. Din, na New York 4.101 milj. dinarjev, na devizo Praga 3.151 milj. dinarjev, na Trst 3.122 milj. Din in na Dunaj 1.132 milj. Din. Dokaj manjši so bili zaključki v devizah Curih (0.908) in Berlin (0.772), najmanjši pa v Budimpešti ter Parizu.

Skupni promet v poedinah devizah je glede višine razvrstili takole: Najprej London (z 9.655), potem Praga (s 4.854) in New York (s 4.270), za tem Trst (s 3.158), Dunaj (z 2.048), Curih (z 1.599) in Berlin (z 1.030), medtem ko zavzemala devizi Budimpešta ter Pariz radi njihovih malenkostnih zaključkov zadnje mesto.

Devizna tečajnica ne kaže v primeri s predzadnjim tednom nobenih bistvenih sprememb. Kajti Curih gre dosledno neizpremenjeno svojo dosedanje tečajno pol, za njim Budimpešta v prvih dneh minulega tedna, dočim je od 22. na 23. t. m. zabeležen tečajni padec od 9.896 na 9.8932, slično kot pri Bruslju, ki je v prvi polovici tedna beležil čvrsto na višini 7.9112, toda že v sredo (23. t. m.) oslabej na 7.909 in s tem dosegel najnižjo nolačijo. Njemu sledi v načinu nolanja Amsterdam, ker beleži najvišje 21. in 24. t. m., najnižje pa 23. t. m. s 15 poenskim padcem.

Na splošno označujejo sicer manj znatne oscilacije, pa vidnejše in menjaajoče se tečajne difference v devizah Berlin (najvišji tečaj 13.53 dne 22. t. m., najnižji pa 25. t. m. 13.52), Pariz (21. in 23. t. m. 222.77—222.66 dne 25. t. m.) in deloma Praga (167.67 dne 21. t. m., 22. in 24. t. m. do 167.56 dne 23. t. m.) nekako učvrstitev tečajev, kar pa ni opazili pri Londonu, ki je stalno tendiral navzdol ob znatni tečajni razliki 14 točk, prav tako pri New Yorku (od 56.51 dne 21. t. m. oslabej na 56.42 dne 25. t. m.) in Dunaju, ki je tekom celega preteklega tedna utrpel 20 poenov kurznege padca (od 7.9616—7.9416 dne 21. in 25. t. m.). Značilnejšo pol je šel tečaj Italije. Tako kaže notica Trst: Dne 21. t. m. najvišji kurz le devize na bazi 296.50, oslabi na torek (22. t. m.) za nič manje kot 33 točk, se okrepi do četrtka 24. t. m. na 296.30 ter na zadnjem borznem seslanku ponovno pade na najnižje doseženo tečajno točko 296.15.

Ostale devize niso beležile.

Efektno tržišče.

V glavnem so ostali tečajji neizpremenjeni, izvzemši Vojne škode, ki je bila nudena 22. t. m. po 430.—, od tedaj dalje pa po 425.— brez zanimanja, enako kot 7% inv. posojilo, ki je 23. t. m. beležilo 84.75 za blago. Nasprotno se je dvignil denar za delnice Prve hrvalske štedionice in sicer od 24. t. m. naprej 487.50 dinarjev.

Edini zaključek tvorijo delnice Kranjske industrijske družbe, Jesenice, in to dne 22. oktobra po tečaju 285.—.

Ker pa je bil to le nominalni zaključek, moremo reči, da je efektno tržišče ob sila mlačni tendenci skoro povsem brez zanimanja.

Lesno tržišče.

Kljub temu, da se cene na lesnem tržišču nikakor niso udrile, je bil promet na tukajšnji borzi v primeru s prometom zadnjih treh tednov vendar nekoliko živahnejši. Zanimanje po gorivem drvu in oglju je še vedno na prvem mestu. Izvoz drv je tako velik, da se suha drva zimske sečnje že težko dobijo. Tudi cene so dosegle višino, ki jo v lanskim in predlanskim sezoni drva niso mogle doseči. Cene v Sloveniji presegaajo cene drv v Slavoniji in Bosni.

Za izvoz je bilo zaključeno v zadnjih petih dneh 30 vagonov suhih bukovih drv in 3 vagona bukovoga oglja. Poleg drv se je — kakor vedno v tej sezoni — pričelo ponovno povpraševanje po prvovrstni okrogli (neobdelani) bukovini, po hlodih od 2 m dolžine naprej ter od 30 cm premera naprej. Kol poskusno pošiljatev se je zaključilo 7 vagonov tega blaga.

V tramih je tendenca zopet nekoliko oživila; prodanih je bilo 10 vagonov hrastov močnejših dimenzij. Desk (smreka, jelka) 24 mm, 4 m se je oddalo 4 vagona. Veliko povpraševanje je tudi v hrastovih podnicah vseh dimenzij.

Razen hrastovine se pa išče še sledeče blago:

Lipove plohe I., II., od 2 m dolžine naprej, od 50 do 130 mm, z nekoliko 27 mm debeline, od 20 odnosno 18 cm širine naprej. Cena feo Sušak.

Jesenovi hlodi, od 2 m naprej, od 30 cm premera naprej.

Bukove hlode za Spanijo (za furnir), dolžina 230/250 cm in 430/500 cm, od 45 cm premera naprej, prima. Cena feo vagon, prihod Sušak pristanišče.

Hrastove neobrobline plohe, 90 110, 130 milimetrov, od 2.30 m naprej, od 28 cm naprej, I., II. Cena feo vagon meja via Postojna.

Bukove hlode (ca. 1000 m³), I., od 35 cm premera naprej, od 2.10 m naprej, stopnjevale po 10 in 10 cm.

Jelšove hlode, ozir. plohe. Cena franco vagon nakladalna postaja.

Ca. 50 m³ neparjenih orehovih boules, rezanih iz zunanje čistih brez grč in skoraj brezgraničnih panjskih hlodov, od 35 cm premera naprej v idočih debelinah rezano. Stranske deske se vzamejo zraven. Cena feo vagon meja Špilje ali Jesenice.

Ca. 500 m³ remelnov (smreka, jelka), v raznih dimenzijah za Grčijo, I., II., III., monte, ostrorobo, očeljeno, vezano. Cena feo vagon meja via Djevdjelije tranzit. Plačilo proti akreditivu.

Vsako množino hrastovih friz, od 25 do 60 cm dolžine, v širinah od 5, 6, 7, 8 cm z 10% od 4 cm. Cena feo vagon meja via Postojna. Plačilo proti akreditivu.

1 vagon lipovih plohov, od 2 m naprej (z nekaj komadov od 1—1.90 m), od 16 cm širine naprej, čim debelejša in širša roba. — Franco vagon meja Postojna.

600—800 m³ brzojavnih drogov (smreka, jelka), samo 10 m dolgih, premer v vrhu 11½—14½ centimetrov, zdravih, ravnih, obeljenih. Na koniciteto se ne gleda.

Vsako množino borovih brzojavnih drogov in sicer: 9 m dolžine, premer v vrhu 15—17 cm, 10, 11 m dolžine, premer v vrhu 16—19 cm, 12, 13 m dolžine, premer v vrhu 17—19 cm, z malenkostjo 8 m, 15—16 cm premera v vrhu. Cena franco vagon nakladalna postaja.

Madriere (smreka, jelka), 73 × 223 mm, 4 m dolžine. Cena feo vagon meja Postojna, oziroma Sušak pristanišče.

Ca. 400 m³ tramov merkantilnih, 11 × 13 cm, od 5 in 6 m dolžine. Cena feo vagon nakladalna postaja.

Meesnove deske, podnice, paralelne, ostrorobe, II.: dolžina 2.80 m, debelina 53 mm, širina 18—28 cm; dolžina 2.60 m, debelina 43 mm, širina 18—28 cm. Dobava čimprej, prevzem in plačilo na licu mesta.

2—3 vagona letvice (cantinelli) (smreka, jelka), ostrorobih, 12 × 24 mm, od 2 m naprej. Cena feo vagon meja via Djevdjelije.

Deske (smreka, jelka), čiste (brez grč),

**Kvalitetna
znamka****Zahfe-
vajte
povez!**

20 mm, od 4-50 m naprej. Cena feo vagon meja via Postojna tranzit.

Hrastove brzojavne droge in sicer: 949 komadov 10 m dolgih, premer v vrhu 12/13 cm, 736 komadov 11 m dolgih, premer v vrhu 13/14 cm, 331 kom. 12 m dolgih, premer v vrhu 14/15 cm. Cena za komad feo vagon meja via Postojna tranzit.

Ca. 25 m³ letov, 28 × 58 mm, smrekovih, vezanih po 10 komadov.

Ca. 25 m³ remeljnov, 68 × 68 mm, smrekovih, nevezanih.

Ca. 25 m³ remeljnov, polovico vagona 78 × 78 mm, nevezanih; polovico vagona 98 × 98 mm, nevezanih. Cena feo vagon meja Postojna.

Ostrobe rezane trame in sicer: debelina 12 × 16 cm: 63 kom. od 5-40 m, 68 kom. od 5-45 m, 23 kom. od 5-55 m, 31 komadov od 5-70 m, 167 komadov od 5-75 m; debelina 12 × 18 cm: 68 kom. od 5-80 m, 62 kom. od 5-95 m, 54 kom. od 6 m, 5 kom. od 6-10 m, 5 kom. od 6-20 m, 15 kom. od 6-30 m. Cena feo vagon nakladalna postaja.

100 vagonov bukovih, meterskih, suhih cepanje. Cena feo vagon meja via Postojna. Plačilo proti akreditivu.

5000 do 10.000 ton oglja za 1 leto, suhega z največ 3% vlage, brez braške. Cena feo vagon nakladalna postaja, za bukovno oglje zase in jelovo oglje zase, z navedbo množine dobav v 1 mesecu.

Hrastove podnice, I. II. in sicer: 4-5 vagonov 53 mm, 2-80 m, od 18-28 cm, 1-2 vagona 43 mm, 2-65 m, od 19-28 cm. 2000 komadov 2800 × 145 × 80 mm. Dobava november, december. Cena feo vagon meja via Postojna tranzit.

Večje množino borovih madrierov (za izdelovanje cestnega tlaka), prizmiranih, ostrobojih, pravokotno oželenih in sicer: dolžina 2-02 m (računa se za 2 m) in 2-33 m (računa se za 2-30 m); širina od 16 do 25 cm (merjeno na polni centimeter); debelina 80 mm (s toleranco 2 mm navzdol in s toleranco 3 mm navzgor). — Blago mora biti zdravo, izključeno je gnjilo, zimasto, preperelo, plavo, kakor tudi prevelike, nezdrave in prečne grče. — V splošnem, vsaka dobava mora vsebovati najmanj polovico madrierov z najmanjšo širino 21 cm. Največ ena šestina množine poslanih madrierov od 18 cm širine, oziroma pod to širino. — Cena fob Sušak.

žitni trg.

Po nepričakovanem padcu pšenice v teku minulega tedna na borzi v Chicagu, je koncem tedna nastopila čvrstjša tendenca in tečaj za december-pšenico se je od 120¼ popravil zopet na 124¼. Pod vplivom te nejasnosti je v splošnem, tako pri kupcih kakor pri prodajalcih, opazati veliko rezerviranost in čaka vse na razčiščenje situacije. Čeprav se možnost zopetnega padca na prekoceanjskih borzah ne izključuje, vendar prevladuje mnenje, da ta padec na cene naše pšenice ne more imeti nobenega vpliva, ker so cene nove pšenice skrajno nizke in pod svetovno pariteto. Trenotno konzumirajo še vsi, tudi sicer pasivni kraji, svoj lastni pridelek. V trenutku, ko bodo te zaloge porabljene in bo isto treba izpopolniti z novimi zalozami, ni dvoma o tem, da bo pri živahnem povpraševanju ljudi pšenica na ceni pridobila. To vse je pa vprašanje le nekaj mesecev, ker ravno zimski meseci so najmočnejši za porabo mlevskih proizvodov.

Kakor je vplivala chicaška borza na pšenico, tako je tudi povzročila trenotno slagnacijo v trgovini s koruzo. Ta slagnacija je pa lahko samo prehodnega značaja, ker je letošnja kvaliteta naše koruze prvovrstna in cenejša kot vse ostale proveniencije. Ni dvoma tedaj, da se bo kupčija s koruzo skoraj zopet oživela in da se bo povpraševanje po koruzi tudi iz sosednjih držav povečalo.

Za oves, ječmen in rž je nadalje zanimanje malenkostno.

Prav živahno je povpraševanje po pšenični moki nularici. Mlini so za promptno blago skoraj popolnoma razprodani in vsem zaoslanjajo moke temnejših vrst. Veliki izrazi trgovski mlini samo pšenično nularico sploh ne prodajo in mora kupec vzeti poleg nularice tudi polovico temnejše moke vseh vrst.

V pretečenem tednu je bilo zaključeno na Ljubljanski borzi: dva in pol vagona koruze.

Cene so bile v minulem tednu sledeče:

Bačka pšenica nova: 80/81 kg, 1% prim., mlevska vozina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 247-50—250-.

Bačka pšenica nova: 77/79 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245—247-50.

Bačka pšenica nova: 76/77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 230—232-50.

Sremska pšenica: 80 kg, 1% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 240—242-50.

Sremska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 235—237-50.

Slavonska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 225—230.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 210—212-50.

Pšenična moka 0 G: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačilo po prejemu blaga, Din 355—365-.

Koruzna bačka: zdrava, rešetana, navadna vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 215—217-50.

Koruzna bačka: zdrava, rešetana, mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 212-50—215-50.

Koruzna nova: umetno sušena, mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 197-50—200-.

Koruzna nova: umetno sušena, navadna vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 200—202-50.

Ječmen bački, ozimni, novi: 66/67 kg, Din 205-50—207-50.

Oves bački novi: 63/64 kg, navadna vozina, Din 205—207-50.

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 2. novembra t. l. ponudbe glede dobave vil za gramoz in kos; do 5. novembra t. l. glede dobave kolnega železa, lamel, plošč, obročkov za zakovice, prodajnih štirikolesnih koles in mizarskega kleja. — Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 7. novembra t. l. ponudbe glede dobave 500 kilogramov ležiščne bombaževine in 500 kg prediva; do 9. novembra t. l. glede dobave 750 kg bakra, 140 kg azbestnih plošč in 2050 kg azbestnih vrvic. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 6. novembra t. l. ponudbe glede dobave žebeljev, kladiv in drugega orodja; do 13. novembra t. l. pa glede dobave 1000 kg tovolne masli za jamske vozičke. — Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 7. novembra t. l. ponudbe glede dobave 200 komadov ključavnic, 2800 kg žebeljev in 100 kilogramov strgul. — Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 11. novembra t. l. ponudbe glede dobave 40 kilogramov namiznega olja, 300 kg ječmenove kaše, 200 kg pšeničnega zdroba, 100 kg ješprenjčka za juho ter glede dobave nožev za rezanje navojev, medenih vijakov, cevi, izpranjevalnih pip, ključavnic, meril itd.; do 18. novembra t. l. glede dobave 2000 kg bučnega olja, 300 kg soljene slanin, 5 bal ovojnega papirja, 2000 kg mila, 3000 m plinskih

cevi, 700 kg raznih žičnikov ter šlirih radialonjev. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesantom na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani.) — Dne 11. novembra t. l. se bo vršila v pisarni provijanjskega oddelka ekonomskega oddelka ministrstva vojske in pomorice v Beogradu licitacija glede dobave 100.000 vreč. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.)

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 5. novembra t. l. ponudbe glede dobave lesa. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Ljubija sprejema do 4. novembra t. l. ponudbe glede dobave ozalid-papirja. — Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 7. novembra t. l. ponudbe glede dobave karbolineja, fimeža, cinkovega belila, barv, kila, gipsa in bombaža za čiščenje strojev. — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 13. novembra t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg tračnih žebeljev in 3000 kg bencina. — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 15. novembra t. l. ponudbe glede dobave 190 kg lakov razne vrste, raznega električnega materiala, pločevine, avtomobilskih delov, gum in zračnih cevi za avto. — Dne 15. novembra t. l. se bo vršila pri Direkciji drž. železnic v Subotici licitacija glede dobave 56.000 kg rebraste pločevine in 9296 komadov žebeljev. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesantom na vpogled pri Zbornici za TOI v Ljubljani.) — Pri ministrstvu za zgradbe, računsko-ekonomski oddelek v Beogradu, se bo štla vršili naslednji ofertalni licitaciji: Dne 11. novembra t. l. glede dobave 5000 komadov denarnih vreč s ključavnicami in 3000 komadov ključev za iste; dne 12. novembra t. l. pa glede dobave notranjih in zunanjih gum. (Pogoji so na vpogled pri blagajni Ministrstva za zgradbe, Masarykova ul. 2.)

Opozorilo pred inseriranjem. Tvrdka Herbert Schulze iz Leipziga pošilja tvrdkam okrožnice s sprejemnimi polami, na katerih naj bi tvrdke napisale podrobnejše podatke glede svojih podjetij. V okrožnicah ni o stroških nobenih navedb, pa so tvrdke mnenja, da se bo inseriranje v adresni knjigi izvršilo brezplačno. Šele kasneje dobijo račun, ki je celo dražji, kot znašajo pristojbine za druge adresarje. Zato opozarjamo pred gornjo tvrdko vse interesente.

Zahvala.

Vsem, ki so ob smrti našega nadvse ljubljenelega soproga in ateka, gospoda

Drago Schwab-a

izkazali nepozabnemu pokojniku v tako obilni meri spoštovanje in vdanost, kakor tudi za neštivilne dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli, izrekamo našo najtopplejšo zahvalo.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem, ki so lajšali pokojniku njegove zadnje ure; dalje gg. pevcem »Merkurja«, »Glasbene Matice« in »Sloge« za prekrasno tolažilno petje, Sokolu I., Lovskemu društvu in številnim gg. trgovcem; dalje zastopnikom raznih oblasti, društev in organizacij, uslužbencem tvrdke Schwab in končno še enkrat vsem številnim prijateljem in znancem, ki so našega ljubljenelega spremili v tako častnem številu na njegovi poslednji poti.

Iskrena hvala tudi vsem darovalcem krasnega cvetja.

Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 31. t. m. ob 8. uri zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1929.

Žalujejoči ostali.

Podpisana tvrdka vljudno sporoča, da je preselila svoje vrtnarstvo iz Gradišča šte. 12 na Mirje - Lepi pot

(nasproti kazališča Kolozije)

v lastne, na novo, moderno urejene prostore

IVAN ŠIMENC**CVETLIČARNA**

Selenburgova 1

Tel. fonska številka:
Cvetličarna 3044
(Selenburgova ulica 1)

VRTNARSTVO

Lepi pot - Mirje

Telefonska številka:
Vrtnarja 3144
(Lepi p. t. - Mirje)

Račune, memorandume, cenike, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercialne tiskovine dobavlja hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračune!